

ZENEAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

ANDA GÉZA FESZTIVÁL
// GÉZA ANDA FESTIVAL
2016.10.07. 2016.10.08. 2016.10.09.
ZENEAKADÉMIA // LISZT ACADEMY CONCERT CENTRE

2016. október 7. (péntek) // Friday **7 October 2016**, 19.00

SOLTI TEREM // SOLTI HALL

RONALDO ROLIM ZONGORAESTJE

// RONALDO ROLIM PIANO RECITAL

Frédéric Chopin: Mazurkák – G-dúr // G major, Op. 50/1;
Asz-dúr // A-flat major, Op. 50/2; cisz-moll // C-sharp minor, Op. 50/3

Frédéric Chopin: fisz-moll polonéz // Polonaise in F-sharp minor, Op. 44

Karol Szymanowski: 3 Masques, Op. 34

1. *Scheherazade* 2. *Tantris le Bouffon* 3. *Don Juan's Serenade*

szünet // intermission

Bartók Béla: Szvit // Suite, BB 70

1. *Allegretto* 2. *Scherzo* 3. *Allegro molto* 4. *Sostenuto*

Liszt Ferenc: Zarándokévek (Második év: Itália) – 7. Dante-szonáta
// *Années de pèlerinage* (Deuxième année: Italie) – 7. *Après une lecture de Dante*

Ronaldo ROLIM (zongora // piano)

2016. október 8. (szombat) // Saturday **8 October 2016**, 16.30

I. ELŐADÓTEREM // ROOM I

A DOHNÁNYI-ISKOLA – KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS

// THE DOHNANYI-SCHOOL – ROUND TABLE DISCUSSION

Előad // lecture by Prof. Dr. Wolfgang RATHERT

2016. október 8. (szombat) // Saturday **8 October 2016**, 19.00
SOLTI TEREM // SOLTI HALL

PIETRO DE MARIA ZONGORAESTJE

// PIETRO DE MARIA PIANO RECITAL

Frédéric Chopin: a-moll mazurka // Mazurka in A minor, Op. 67/4

Frédéric Chopin: C-dúr mazurka // Mazurka in C major, Op. 24/2

Frédéric Chopin: cisz-moll mazurka // Mazurka in C-sharp minor, Op. 63/3

Frédéric Chopin: Desz-dúr noktürn // Nocturne in D-flat major, Op. 27/2

Frédéric Chopin: g-moll ballada // Ballade No. 1 in G minor, Op. 23

Frédéric Chopin: b-moll scherzo // Scherzo No. 2 in B-flat minor, Op. 31

szünet // intermission

Ligeti György: Etűdök // Etudes

8. Fém 5. Arc-en-ciel 13. Ördöglétra // 8. Metal 5. Arc-en-ciel 13. L'escalier du Diable

Franz Schubert-Liszt Ferenc: Preludio a capriccio – Soirées de Vienne No. 9

Liszt Ferenc: 104. Petrarca-szonett // Petrarch Sonnet No. 104

(Pace non trovo)

Liszt Ferenc: 3. (gisz-moll) Paganini-etűd („La Campanella”)

// Grande Étude de Paganini No. 3 in G-sharp minor („La Campanella”)

Pietro DE MARIA (zongora // piano)

2016. október 9. (vasárnap) // Sunday 9 October 2016, 11.00

SOLTI TEREM // SOLTI HALL

ALEXANDR SAJKIN ZONGORAKONCERTJE

// ALEKSANDR SHAIKIN PIANO RECITAL

Szergej Prokofjev: Tíz darab zongorára a Rómeó és Júliából

// Ten Pieces from Romeo and Juliet, Op. 75

1. Néptánc
2. Jelenet
3. Menüett
4. A fiatal Júlia
5. Maszkok
6. Montague-k és Capuletek
7. Lőrinc barát
8. Mercutio
9. Lányok tánca liliomokkal
10. Rómeó és Júlia az elválás előtt // 1. Folk Dance 2. Scene 3. Minuet 4. Young Juliet 5. Masks 6. Montagues and Capulets 7. Friar Laurence 8. Mercutio 9. Dance of Girls with Lilies 10. Romeo and Juliet before Parting

szünet // intermission

Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei // Pictures at an Exhibition

1. Promenáád
2. A gnóm
3. Promenáád
4. Ódon várkastély
5. Promenáád
6. A Tuileriák kertje – veszekedő gyermekek
7. Bydło
8. Promenáád
9. Csibék tánca a tojásban
10. Samuel Goldenberg és Schmuyle
11. Promenáád
12. A limoges-i piac
13. Katakombák
15. Holtakkal a holtak nyelvén
15. Baba-Jaga kunyhója
16. A kijevi nagykapu // 1. Promenade 2. Gnomus 3. Promenade 4. The old Castle 5. Promenade 6. Tuileries (Dispute d'enfants après jeux) 7. Bydło 8. Promenade 9. Ballet of the Unhatched Chicks in their Shells 10. 'Samuel' Goldenberg and 'Schmuyle' 11. Promenade 12. The Market at Limoges 13. Catacombae 14. Cum mortuis in lingua mortua 15. Baba Yaga 16. The Great Gate of Kiev

Aleksandr SHAIKIN (zongora // piano)

2016. október 9. (vasárnap) // Sunday **9 October 2016**, 19.30
NAGYTEREM // GRAND HALL

ÜNNEPI KONCERT // FESTIVE CONCERT

Johann Sebastian Bach: C-dúr versenymű két csembalóra

// Concerto for two Harpsichords in C major, BWV 1061

1. *[no tempo indication]* 2. *Adagio ovvero largo* 3. *Fuga. Vivace*

Pietro DE MARIA, Ronaldo ROLIM (zongora // piano)

Wolfgang Amadeus Mozart: Esz-dúr versenymű két zongorára

// Concerto for two Pianos in E-flat major, K. 365

1. *Allegro* 2. *Andante* 3. *Rondeau. Allegro*

Aleksandr SHAIKIN, Ronaldo ROLIM (zongora // piano)

szünet // intermission

Liszt Ferenc: A-dúr zongoraverseny // Piano Concerto No. 2 in A major

1. *Adagio sostenuto assai* 2. *Allegro agitato assai – Un poco più mosso – Tempo del andante* 3. *Allegro moderato* 4. *Allegro deciso* 5. *Marziale un poco meno allegro – Un poco animato – Un poco meno mosso* 6. *Allegro animato*

Bartók Béla: 3. zongoraverseny // Piano Concerto No. 3, BB 127

1. *Allegretto* 2. *Adagio religioso* 3. *Allegro vivace*

VÁRJON Dénes (zongora // piano)

Concerto Budapest

Vezényel // Conductor: KELLER András

HERBERT VON KARAJAN
& GÉZA ANDA (1968)
© GÉZA ANDA STIFTUNG

ANDA GÉZA ÉS BUDAPEST

Anda Géza nemcsak ragyogó virtuóz volt – a maga nemében egyedülálló –, hanem kitűnő tanár és gondolkodó muzsikus is, aki a zongorairodalom legjelentősebb alkotásainak, Bartók és Mozart zongoraversenyeinek előadásában mércét állított fel az utókor számára. Anda ideálja a képzelőerő, a hangzás-szépség és a pontos analízis egyensúlyában ragadható meg, s ez nagymértékben hatott az ifjabb zongorista-nemzedékre, mégpedig messze túl halálának korai időpontján. Özvegye, Hortense Anda-Bührle 1979-ben hozta létre az Anda Géza Alapítványt és az Anda Géza Zongoraversenyt, mely utóbbi a világ legkeresettebb és legigényesebb zongorista megmérettetései közé tartozik. A mindössze negyedik alkalommal életre hívott Anda Géza Fesztivál azt a célt tűzte maga elé, hogy a versenygyőztesek mesterkurzusai és koncertjei révén Anda művészi hitvallását közvetítse a tehetséges pianista növendékek és a nagyközönség felé. Miután a budapesti Zeneakadémián Dohnányi Ernő legendás zongoraosztályát elvégző Anda Berlinből választott hazájába, Svájcba költözött, szülővárosa, Budapest koncertközönsége csupán kétszer hallhatta, 1967-ben és 1973-ban. A Budapesten megrendezett fesztivál Anda Géza élő emlékezetéhez kíván hozzájárulni, amennyiben visszatér művészi gyökereinek helyszínére.

Wolfgang RATHERT

A müncheni Ludwig-Maximilian Egyetem zenetörténet-professzora, az Anda Géza Alapítvány tagja

ANDA GÉZA FESZTIVÁL

Eusebius, Florestan és Ráró mester – Robert Schumann képzeletbeli Dávidszövetségének e három, elsősorban a kritikai írásokban, de olykor zeneművekben is megjelenő alakjára hivatkozik az Anda Alapítvány honlapjának bevezető írása. Nehéz volna találébb jellemzést adni Anda Géza művészetének lényegéről. Zongorázásának valóban ez lehetett a titka: játékában mindig ott rejtett a gyengéd, álmodozó Eusebius, a kirobbanóan szenvedélyes Florestan és a hideg fejvel gondolkodó Ráró mester. Más szavakkal úgy is fogalmazhatnánk: a szív és az ész, az ösztönösség és a maximális, már-már rideg tudatosság. Műveltség iránti igényét, kifinomult ízlését még a család alapozta meg (édesapja kiváló tanárember volt), kivételes muzsikussá a harmincas évek második felében érett a budapesti Zeneakadémián, Dohnányi, Weiner, Kodály óráin. Ennek az iskolának a szellemét adhatta tovább utóbb növendékeinek, immár svájci állampolgárként és ünnepest világsztárként, rendszeres mesterkurzusain. Fájdalmasan korai halála után (1976 – nem érte meg az 55. születésnapját) özvegye, Hortense Anda-Bührle elhatározta, hogy alapítványt hoz létre, amelynek fő célja a művészi örökség ápolása mellett a fiatal pianisták támogatása, pályakezdésük könnyítése. 1979 óta háromévenként rendezik meg az Anda-versenyt, amely a világ legrangosabb megmérettetései közé tartozik. A jelölteknek hatalmas repertoárt kell tudniuk, szólódarabok mellett egy Mozart-zongoraversenyt, majd a záró fordulóban még egy zongorakoncertet kell eljátszaniuk a híres professzorokból, előadóművészekből, egy zenetudósból és egy zsűrielnök karmesterből álló nemzetközi zsűri és persze a közönség előtt. Akit a zsűri arra érdemesnek talál, annak a jelentős díjon túl az Alapítvány három esztendőn át menedzseli fellépéseit.

KOVÁCS Sándor

Virtuozitás és meleg tónusú zongorahang, nagy képzelőerő, új színek, árnyalatok keresése – így jellemezte **Ronaldo Rolim** játékát a háromévente megrendezett Nemzetközi Anda Géza Zongoraverseny egyik zsűritagja. Az 1986-ban született brazil muzsikuspályafutását, aki a 2015-ös Anda-versenyen a harmadik helyen végzett és megkapta a Schumann különdíjat is, csakugyan szinte meghökkentő adatok fémjelzik: több mint harminc díjat gyűjtött már be nemzetközi versenyeken, és fiatal kora ellenére négy kontinens közönsége hallhatta eddig játékát. Fellépett többek között a New York-i Carnegie Hallban, a londoni Wigmore Hallban és Dél-Koreában is. A kiválasztottak azon szűk köréhez tartozik, akik a Yale School of Music zongorista DLA-hallgatói; a neves orosz művészpédagógusnál, Boris Bermannál tanul, disszertációját Szymanowski zenéjéből írta. Budapesti műsorában egy lengyel és egy magyar zeneszerző-párost állít egymás mellé, amelyek tagjai szellemi családfákat alkotnak (Chopin–Szymanowski, Liszt–Bartók), ám a hatások túl is nyúlnak e családfákon: Chopin ugyanis éppúgy hatást gyakorolt Lisztre is, mint Szymanowski Bartókra. A koncert műsorán két viszonylag fiatal (vagyis lényegében százéves) mű szerepel, Bartóknak a zongorarepertoár gerincéhez tartozó, Op. 14-es számot viselő *Szvitje* és Szymanowski jóval ritkábban hallható *Masques*-ciklusa, amely az európai kultúrtörténet három mitikus alakját állítja középpontba. E triptichon rímeli Chopin Op. 50 jelzésű három mazurkájára, valamint az ezzel azonos időben komponált, nagyszabású és formailag szintén háromrészes *fisz-moll polonézre*. A koncert megkoronázásaképpen Liszt egy tömbből faragott remekműve, démoni pokolvíziója hangzik el a kivételes kvalitású fiatal művész tolmácsolásában.

Az Anda Géza Zongoraverseny kimagasló eredményt elért művészeit bemutató fesztivál második hangversenyén az 1994-es győztest hallhatja a közönség, aki ráadásul négy évvel korábban, huszonhárom esztendősen a Moszkvai Csajkovszkij Versenyen is különdíjat kapott. **Pietro De Maria** olyan neves

dirigensekkel dolgozott együtt, mint Daniele Gatti, Eliahu Inbal és Marek Janowski. Repertoárja rendkívül széles és színes: lemezre vette a teljes *Wohltemperiertes Klavier*-sorozatot, Beethoven gondolkára és zongorára írt valamennyi művét, és ő az első olasz művész, aki koncertsorozaton szólaltatta meg Chopin valamennyi zongoradarabját – ezt a vállalkozását az egyik legnagyobb kiadó meg is örökítette lemezfelvételen. Mai koncertjének első felében a romantikus lengyel zeneszerző alkotásaiból szólaltat meg keresztmetszetszerűen néhányat, majd Ligeti György 1985 és 2001 között komponált, és hamar a repertoár klasszikusai közé került etűdjeiből ad elő hármat (közülük az *Ördöglépcső* című az egyik legnehezebb darab talán a teljes zongorairodalomban). A műsor harmadik szakaszában a Velencében született művész Liszt három nagy ciklusából válogat részleteket: egy Schubert-táncokból szabadon összeállított, capriccio-szerű keringőfűzért, a *Pace non trovo* kezdetű Petrarca-sonett sajátosan liszti reflexióját és végezetül a zongorairodalom egyik slágerét, az ördögien könnyed csengettyűetűdöt.

A világhírű zürichi zongoraverseny legjobbjait felvonultató fesztiválon a kimagasló képességű művészeket keresztül valójában előadóművészeti „iskolákat”, irányzatokat és szemléletmódokat is megismerhetnek az érdeklődők. Ennek megfelelően a sorozat harmadik hangversenyén – egy brazil és egy olasz muzsikusk után – a legendás orosz zongoraiskola egyik fiatal képviselője, a tavalyi svájci megmérettetés második helyezette lép a Solti Terem pódiumára. Az 1987-ben született **Alexandr Sajkin** 2010-ben szerzett diplomát a Moszkvai Konzervatóriumban, mégpedig – akárcsak Borisz Berezovszkij és Alexej Vologyin – a Richtert, Gilelszt és Radu Luput is tanító Heinrich Neuhaus növendékénél, Elisso Virsaladzenél. Tudását 2013 és 2015 között a salzburgi Mozarteumban tökéletesítette a pályáját a Szentpétervári (akkor még Leningrádi) Konzervatórium legfiatalabb tanáráként kezdő Pavel Gililov vezetésével. Sajkin olyan műsorról érkezik Budapestre, amelyben igazán otthon érzi magát: két orosz szerző, Prokofjev és

Muszorgszkij egy-egy népszerű ciklusával mutatkozik be a magyar közönségnek.

Ahogy egy kritikus fogalmazott, az Anda Géza Zongoraverseny „nem az »ügyeletes virtuózt« keresi, hanem valami mást, többet, a hangszeres tökéletességgel párosuló elmélyültséget”. A fesztivál utolsó, különleges estjén a verseny történetének nagyszerű eredményt elért művészei lépnek fel – ritkán adódik alkalom ennyi kiváló zongoristát egy műsor keretében hallani. **Várjon Dénes** 1991-ben lett első helyezett, az olasz Pietro De Maria a következő alkalommal, 1994-ben nyerte meg a versenyt, míg az orosz Alexandr Sajkin és a brazil Ronaldo Rolim 2015-ben értek el második, illetve harmadik helyezést. A műsor is különleges, hiszen együtt játszani is hallhatjuk a kimagasló tehetségű művészeket, mégpedig egy nagyszerű zenekar közreműködésével, ennél fogva alighanem kivételes élmény lesz Mozart és Bach két billentyűs hangszerre alkotott remekműveit hallani. Az pedig fantasztikus egyéni teljesítmény, hogy Várjon Dénes egy Liszt- és egy Bartók-zongoraversenyt is megszólaltat – a százharminc éve elhunyt és a százharmincöt éve született zongoraművész-zeneszerzők kompozícióinak párba állítása tovább emeli az ünnepi est fényét.

ALEKSANDR SHAIKIN @ PRISKA KETTERER

PIETRO DE MARIA @ LEONARDO FERRI

RONALDO ROLIM @ PRISKA KETTERER

DÉNES VÁRJON & CONCERTO BUDAPEST @ ISTVAN FAZEKAS

GÉZA ANDA AND BUDAPEST

Géza Anda was not only a brilliant virtuoso – indeed, unique of his kind – but a superb teacher and introspective musician, too, who set the bar in the performance of the most significant piano works, in particularly the concertos of Bartók and Mozart. The Anda ideal can be conceived as being a balance between imaginative force, lyrical beauty of sound and precise analysis, and this has had a huge impact on succeeding pianist generations that goes far beyond the time of his (premature) death. His widow, Hortense Anda-Bührle set up the Géza Anda Foundation and the Concours Géza Anda in 1979; the latter has become one of the most prestigious and demanding competitions for pianists in the world. The goal of the Géza Anda Festival, being staged for the fourth time in Europe, is to convey to talented students of the piano and to a wider audience the artistic creed of Anda through master classes and concerts by competition winners, and accompanying lectures and discussions. After Anda, a graduate of the legendary piano class of Ernő Dohnányi at the Liszt Academy, moved from Berlin to his chosen homeland of Switzerland, the concertgoers of Budapest, the city of his birth, heard him just twice, in 1967 and 1973. The festival organized in Budapest is intended to contribute to the living memory of Géza Anda, inasmuch as it returns to the place of his artistic roots.

Wolfgang RATHERT

Professor of music history at the Ludwig-Maximilian University of Munich, member of the Board of the Géza Anda Foundation

One of the jury members of the Concours Géza Anda, which is held in Zurich every three years, characterized the play of **Ronaldo Rolim** thus: “Virtuosity, warm piano tone, huge imaginative power and the search for new colours and nuances.” The Brazilian artist, born in 1986, won the Schumann Special Prize and finished third in the 2015 contest. His career is packed with startling numbers: he has taken more than 30 prizes at international competitions; despite his youth, audiences on four continents have heard him play; and he has appeared at New York’s Carnegie Hall, the London Wigmore Hall and in South Korea, among other places. He is one of a select band of artists to be a pianist DLA student at the Yale School of Music; there he is studying under the famous Russian artist-professor Boris Berman and has recently completed dissertation on the music of Szymanowski. For his Budapest appearance, he is twinning pairs of Polish and Hungarian composers, forming a network of connections not only in the sense of a ‘musical bloodline’ (Chopin-Szymanowski, Liszt-Bartók) but also between the artists themselves.

On the second concert of the Géza Anda Festival here we hear the 1994 winner, **Pietro De Maria**, who notably had received the special prize at the Tchaikovsky Competition, Moscow four years earlier, at the age of 23. Pietro De Maria has worked with such renowned conductors as Daniele Gatti, Elisha Inbal and Marek Janowski. His repertoire is extremely broad and varied: he has recorded the entire *Wohltemperiertes Klavier* series, all Beethoven works written for violoncello and piano, and he is the first Italian artist to play all Chopin’s pieces for piano in a series of concerts (one of the biggest record labels preserved this huge undertaking on an album). In the first half of the concert there is a cross-section of creations by the Romantic Polish composer, followed by three of the études penned by György Ligeti in the period 1985–2001 and which rapidly became classics of the repertoire. (As a side

note, the *Devil's Staircase* is perhaps one of the most demanding pieces in the entire piano literature.) Finally, in the third part of the programme the Venetian pianist plays excerpts from three great cycles by Liszt.

On the third performance in the series, following a Brazilian and an Italian musician, a young representative of the legendary Russian school of piano, who gained second place last year, takes to the stage. Born in 1987, **Aleksandr Shaikin** studied at the Moscow Conservatory and graduating from the class of Elisso Virsaladze in 2010 (Virsaladze was a student of Heinrich Neuhaus who also taught Richter, Gilels and Lupu). Shaikin perfected his skills at the Salzburg Mozarteum between 2013 and 2015, and his career has since been guided by Pavel Gililov. Aleksandr Shaikin brings to Budapest a programme representative of his diverse repertoire yet one which still forms a coherent whole.

As one critic put it, the Concours Géza Anda “is not looking simply for a virtuoso but something different, something bigger: a profundity paired with instrumental perfection”. For this remarkable occasion, artists that have achieved great results in the competition are present together; it is a rare moment indeed for so many superb pianists to be heard within a single programme. To match the occasion, we have the chance to hear these hugely gifted artists play a truly remarkable programme – together with an excellent orchestra. The two piano concertos are only rarely heard in the concert hall, so it will be a great chance to enjoy these masterpieces by Mozart and Bach. The fact that **Dénes Várjon** (who won the Anda Competition in 1991) is performing both a Liszt and a Bartók piano concerto is in itself a remarkable feat. Pairing the compositions of these pianist-composers (one of whom died 130 years ago and one of whom was born 135 years ago) enhances even further the glitter of this major event.

ANDA GÉZA FESZTIVÁL

// GÉZA ANDA FESTIVAL

Rendezők // Organizers:

Anda Géza Alapítvány // Géza Anda Foundation

Zeneakadémia Koncertközpont // Liszt Academy Concert Centre

Felelős kiadó // Publisher: Dr. VIGH Andrea, a Zeneakadémia rektora

// President of the Liszt Academy

Főszerkesztő // Editor-in-chief: SZABÓ STEIN Imre

Felelős szerkesztő // Managing editor: RÁKAI Zsuzsanna

Kiadványmenedzser // Publication manager: KÖNYVES-TÓTH Zsuzsanna

Layout: ALLISON Advertising

Fotók // Photos: István Fazekas, Leonardo Ferri, Priska Ketterer

Megjelenik a Zeneakadémia Kommunikációs Igazgatóságának gondozásában

// Commissioned by the Communications Directorate of the Liszt Academy

Lapzárta: 2016. augusztus 18. // Finalized: 18 August 2016

Zeneakadémia // Liszt Academy (1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 8.)

ZENEAKADEMIA.HU

A szervezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják.

// The organizer retains the right to modify programmes.

100%-ban újrahasznosított papír // 100% Recycled Paper

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

